

Riksdagens svar RSv 128/2025 rd — RP 115/2025 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om underhållsstöd, lagen om underhåll för barn och 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om underhållsstöd, lagen om underhåll för barn och 13 § i lagen om inkomstdatasystemet (RP 115/2025 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 18/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att statsrådet ger akt på hur den föreslagna regleringen påverkar utgifterna för underhållsstöd och välfärdsområdenas arbetsmängd samt fortsätter att utveckla lagstiftningen om underhåll för barn, det familjerättsliga service- och beslutssystemet samt barnens och familjernas sociala trygghet.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om underhållsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underhållsstöd (580/2008) 11 § 2 mom., 12 § 1 mom., 34 § 3 och 4 punkten samt rubriken för 36 §, av dem 12 § 1 mom. sådant det lyder i lag 552/2022, och
fogas till lagen en ny 13 a §, till 34 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 552/2022, en ny 5 punkt och till 36 § nya 3 och 4 mom. som följer:

Riksdagens svar RSv 128/2025 rd

11 §

Ansökan om underhållsstöd

Ansökan kan göras av barnets vårdnadshavare, intressebevakare eller någon annan som har den faktiska vårdnaden om barnet samt av barnet självt om detta har fyllt 15 år och bor självständigt. Ansökan kan göras av välfärdsområdet om barnet får av välfärdsområdet bekostad vård dygnet runt utanför hemmet längre tid än en kalendermånad och underhållsstöd inte har beviljats. Stödet beviljas då till välfärdsområdet tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken vården började. Med anledning av en ansökan som gjorts av någon annan än vårdnadshavaren ska vårdnadshavaren höras.

12 §

Utlåtande av välfärdsområdet

Om någon annan än barnets vårdnadshavare ansöker om underhållsstöd och vårdnadshavaren motsätter sig att underhållsstöd beviljas, ska Folkpensionsanstalten innan saken avgörs begära utlåtande om beviljande av stödet till någon annan än barnets vårdnadshavare av det välfärdsområde där barnet har sin hemkommun. Om sökanden är välfärdsområdet, begärs inget utlåtande.

13 a §

Den underhållsskyldiges skyldighet att vidta åtgärder för justering av underhållsbidragets belopp

Om underhållsstöd har beviljats på grund av att den underhållsskyldiges försörjningsförmåga konstaterats vara bristande och det i den underhållsskyldiges omständigheter har skett väsentliga förändringar som förbättrar försörjningsförmågan, ska den underhållsskyldige kontakta det behöriga välfärdsområde som avses i 8 § 1 mom. i lagen om underhåll för barn för utredning av behovet att höja underhållsbidraget.

34 §

Rätt till uppgifter

Folkpensionsanstalten och besvärinstanserna enligt denna lag har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av underhållsstöd eller för verkställigheten av andra uppdrag som föreskrivs i denna lag, i överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland eller i andra internationella författningar om social trygghet

3) av Patientförsäkringscentralen och Trafikförsäkringscentralen,

Riksdagens svar RSv 128/2025 rd

- 4) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor och arbetsplatskassor,
- 5) av den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster enligt postlagen (415/2011).

36 §

Utlämnande av uppgifter

Folkpensionsanstalten ska i enskilda fall trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ till det behöriga välfärdsområdet lämna de uppgifter som är nödvändiga för en ny bedömning av den underhållsskyldiges försörjningsförmåga, om underhållsbidraget har fastställts i enlighet med 6 § 2 eller 3 punkten minst ett år före granskningstidpunkten och om Folkpensionsanstalten vid granskningstidpunkten i fråga om den underhållsskyldiges ekonomiska situation på basis av de uppgifter som den fått med stöd av 34 § 1 punkten märker att det finns behov att eventuellt göra en ny bedömning av den underhållsskyldiges försörjningsförmåga.

Folkpensionsanstalten ska i enskilda fall trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ till det behöriga välfärdsområdet lämna de uppgifter som är nödvändiga för en ny bedömning av den underhållsskyldiges försörjningsförmåga, om den underhållsskyldige upprepade gånger har beviljats betalningsbefrielse med stöd av 21 §.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om underhåll för barn

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om underhåll för barn (704/1975) 17 § 2 mom., sådant det lyder i lag 15/2015,
ändras 13 a § 2 och 3 mom. samt 16 a § 2 mom., sådana de lyder, 13 a § 2 och 3 mom. i lag
1307/2014 och 16 a § 2 mom. i lag 582/2008, och
fogas till lagen nya 7 a, 8 d och 13 b § som följer:

3 kap.

Fastställande av underhållsbidrag genom avtal

7 a §

Institutet för hälsa och välfärd fastställer formuläret för de blanketter som används i avtalet.

Riksdagens svar RSv 128/2025 rd

8 d §

Välfärdsområdet har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att på begäran avgiftsfritt av Skatteförvaltningen och Folkpensionsanstalten få de uppgifter som är nödvändiga för fastställande av underhållsbidrag eller för utredning av om det finns skäl att ändra underhållsbidragets belopp på det sätt som avses i 11 §. Föräldrarna ska på förhand underrättas om att uppgifterna begärs.

13 a §

Om underhållsstöd betalas till barnet, har välfärdsområdet rätt att föra barnets talan för att fastställa underhållsbidraget eller höja dess belopp, även om barnet inte blivit eller löper fara att bli utan underhåll. Om underhållsstöd betalas till barnet, har välfärdsområdet även rätt att föra talan för att sänka underhållsbidraget.

Välfärdsområdet ska innan en åtgärd som avses i 1 och 2 mom. vidtas ge barnets vårdnadshavare och underhållsskyldige tillfälle att bli hörd.

13 b §

Efter att ha tagit emot de uppgifter från Folkpensionsanstalten som avses i 36 § i lagen om underhållsstöd (580/2008) ska det i 8 § 1 mom. avsedda välfärdsområdet vidta åtgärder för att utreda om de förutsättningar för ändring av det fastställda underhållsbidragets belopp som anges i 11 § uppfylls. När välfärdsområdet bedömer att förutsättningarna kan vara uppfyllda ska välfärdsområdet vidta åtgärder för att ändra avtalet eller domen om underhållsbidrag.

16 a §

I lagen om underhållsstöd bestäms om fördelningen av prestationer mellan den fordran som tillkommer ett barn som är berättigat till underhållsbidrag och Folkpensionsanstaltens regressfordran då förutom underhållsbidrag även underhållsstöd som erlagts till barn är föremål för indrivning.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 18 punkten, sådan den lyder i lag 729/2023, som följer:

Riksdagens svar RSv 128/2025 rd

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

18) till välfärdsområden för bestämmande av de klientavgifter som avses i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), för bestämmande av värdet på de servicesedlar som avses i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) samt för att tillgodosätta rätten att få uppgifter enligt lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården (703/2023) och lagen om underhåll för barn (704/1975),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 19.11.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare